

HƯỚNG DẪN TỰ HỌC Ở NHÀ

Sinh học 9

Chủ đề 5 - SINH VẬT VÀ MÔI TRƯỜNG SỐNG

Tiết 41 – 44: MÔI TRƯỜNG VÀ CÁC NHÂN TỐ SINH THÁI

I. MÔI TRƯỜNG SỐNG CỦA SINH VẬT

□ *Đọc thông tin, quan sát Hình 41.1 trang 118/SGK Sinh học 9 và tìm từ thích hợp điền vào chỗ trống:*

1. Khái niệm

Môi trường là nơi (1) của sinh vật, bao gồm tất cả những gì (2)

2. Các loại môi trường sống chủ yếu

- Môi trường (1) VD:
- Môi trường (2) VD:
- Môi trường (3) VD:
- Môi trường (4) VD:

II. NHÂN TỐ SINH THÁI VÔ SINH VÀ HỮU SINH

□ *Đọc thông tin trang 119, 120 /SGK Sinh học 9 và tìm từ thích hợp điền vào chỗ trống:*

1. Khái niệm nhân tố sinh thái

Nhân tố sinh thái là những (1) của môi trường tác động tới (2)

2. Các nhóm nhân tố sinh thái

- Nhân tố vô sinh: (1)
- Nhân tố hữu sinh:
 - + Con người: (2)
 - + Các sinh vật khác: (3)

3. Ảnh hưởng của các nhân tố sinh thái lên đời sống sinh vật

3.1. Ảnh hưởng của các nhân tố sinh thái vô sinh

Học sinh trả lời và viết vào vở môn Sinh. Mọi thắc mắc Phụ huynh và học sinh liên hệ trực tiếp giáo viên giảng dạy bộ môn Sinh học tại lớp.

Chúc các em ôn tập tốt

3.1.1. Ảnh hưởng của ánh sáng

□ *Đọc thông tin, quan sát Hình 42.1, 42.2 trang 122, 123, 124/SGK Sinh học 9 và tìm từ thích hợp điền vào chỗ trống:*

❖ Thực vật:

- Ánh sáng làm thay đổi những đặc điểm (1), (2) của thực vật.
- Thực vật được chia thành 2 nhóm thích nghi với điều kiện chiếu sáng khác nhau:
 - + Nhóm cây (3) VD:
 - + Nhóm cây (4) VD:

❖ Động vật:

- Ánh sáng tạo điều kiện cho động:
 - + Nhận biết (5)
 - + Định hướng (6) trong không gian.
- Ánh sáng ảnh hưởng tới:
 - + Hoạt động (7)
 - + Khả năng (8) và (9) của động vật.
- Động vật được chia thành 2 nhóm thích nghi với điều kiện chiếu sáng khác nhau:
 - + Nhóm động vật (10) VD:
 - + Nhóm động vật (11) VD:

3.1.2. Ảnh hưởng của nhiệt độ

□ *Đọc thông tin, quan sát Hình 43.1, 43.2 trang 126, 127/SGK Sinh học 9 và tìm từ thích hợp điền vào chỗ trống:*

- Nhiệt độ ảnh hưởng đến (12), (13), (14) của sinh vật.
- Sinh vật được chia thành 2 nhóm:
 - + Sinh vật biến nhiệt: nhiệt độ cơ thể (15) vào nhiệt độ của môi trường.
VD:
 - + Sinh vật hằng nhiệt: nhiệt độ cơ thể (16) vào nhiệt độ của môi trường.
VD:

3.1.3. Ảnh hưởng của độ ẩm

□ *Đọc thông tin, quan sát Hình 43.3 trang 178/SGK Sinh học 9 và tìm từ thích hợp điền vào chỗ trống:*

- Thực vật chia thành 2 nhóm:
 - + Thực vật (17) VD:
 - + Thực vật (18) VD:
- Động vật chia thành 2 nhóm:
 - + Động vật (19) VD:
 - + Động vật (20) VD:

Học sinh trả lời và viết vào vở môn Sinh. Mọi thắc mắc Phụ huynh và học sinh liên hệ trực tiếp giáo viên giảng dạy bộ môn Sinh học tại lớp.

Chúc các em ôn tập tốt

3.2. Ảnh hưởng của các nhân tố sinh thái hữu sinh

3.2.1. Quan hệ cùng loài:

□ *Đọc thông tin, quan sát Hình 44.1 trang 131/SGK Sinh học 9 và tìm từ thích hợp điền vào chỗ trống:*

* **Hỗ trợ:** Khi điều kiện sống (1) VD:

* **Cạnh tranh:** Khi điều kiện sống (2) VD:

3.2.2. Quan hệ khác loài:

□ *Đọc bảng 44, lệnh □, quan sát Hình 44.2, 44.3 trang 132, 133/SGK Sinh học 9 và tìm từ thích hợp điền vào chỗ trống:*

* **Hỗ trợ:**

- **Cộng sinh:** Sự hợp tác (3).....giữa các loài sinh vật.

VD:

- **Hội sinh:** Sự hợp tác giữa hai loài sinh vật, trong đó một bên (4),
bên kia (5)

VD:

* **Đối địch:**

- **Cạnh tranh:** Các loài tranh giành nhau thức ăn, nơi ở và các điều kiện sống khác của môi trường, (6)..... sự phát triển của nhau.

VD:

- **Kí sinh - nửa kí sinh:** Sinh vật (7).....trên cơ thể của sinh vật khác, lấy các chất dinh dưỡng, máu,... từ sinh vật đó.

VD:

- **Sinh vật ăn sinh vật khác:** gồm:

+ Động vật ăn thực vật. VD:

+ Động vật ăn thịt con mồi. VD:

+ Thực vật bắt sâu bọ. VD:

III. GIỚI HẠN SINH THÁI

□ *Đọc thông tin, quan sát Hình 41.2 trang 120/SGK Sinh học 9 và tìm từ thích hợp điền vào chỗ trống:*

Là giới hạn chịu đựng của cơ thể (1) đối với một nhân tố
(2)..... nhất định.

VD: Giới hạn nhiệt độ của cá rô phi ở Việt Nam là (3)

Học sinh trả lời và viết vào vở môn Sinh. Mọi thắc mắc Phụ huynh và học sinh liên hệ trực tiếp giáo viên giảng dạy bộ môn Sinh học tại lớp.

Chúc các em ôn tập tốt

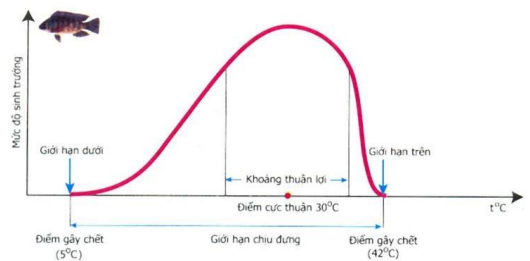

- Trả lời câu hỏi 1, 2, 3 trang 121/ SGK Sinh học 9
- Trả lời câu hỏi 1, 2, 3, 4 trang 124, 125/ SGK Sinh học 9
- Trả lời câu hỏi 1, 2, 3, 4 trang 129/ SGK Sinh học 9
- Trả lời câu hỏi 1, 2, 3, 4 trang 134/ SGK Sinh học 9
- Trả lời câu hỏi 1 → 9 trang 82 → 86/ Tài liệu Sinh học 9 (nếu có)

Bài tập mẫu: Loài cá rô phi Việt Nam có giới hạn nhiệt độ từ 5°C đến 42°C , trong đó điểm cực thuận là 30°C .

**** Phân tích biểu đồ:**

- Điểm cực thuận (30°C): là điều kiện nhiệt độ mà tại đó loài sinh trưởng và phát triển tốt nhất
- Khoảng thuận lợi (dao động quanh 30°C): là điều kiện thuận lợi cho sinh trưởng và phát triển của loài.
- Điểm gây chết (5°C và 42°C): là điều kiện nhiệt độ mà tại đó loài yếu dần và chết.
- Giới hạn sinh thái (trong khoảng từ 5°C đến 42°C): là giới hạn chịu đựng của cơ thể sinh vật trước 1 nhân tố sinh thái nhất định.
- Giới hạn dưới (5°C): là điều kiện nhiệt độ tối thiểu mà loài có thể chịu đựng được.
- Giới hạn trên (42°C): là điều kiện nhiệt độ tối đa mà loài có thể chịu đựng được.

Hình 41.2. Giới hạn nhiệt độ của cá rô phi ở Việt Nam

Học sinh trả lời và viết vào vở môn Sinh. Mọi thắc mắc Phụ huynh và học sinh liên hệ trực tiếp giáo viên giảng dạy bộ môn Sinh học tại lớp.

Chúc các em ôn tập tốt

Chủ đề 6 – HỆ SINH THÁI

Tiết 47 – 48: QUẦN THỂ

I. QUẦN THỂ SINH VẬT

□ *Đọc thông tin trang 139, 140, 141/SGK Sinh học 9 và tìm từ thích hợp điền vào chỗ trống:*

1. Khái niệm

Là tập hợp các cá thể (1), cùng sống trong một (2)nhất định, ở một (3) nhất định và có khả năng (4)tạo thành những thể hệ mới.

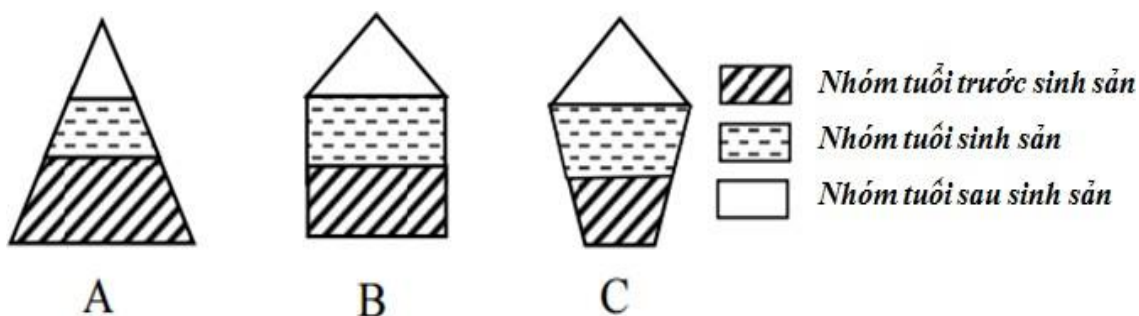
VD:.....

2. Những đặc trưng cơ bản của quần thể

2.1. Tỷ lệ giới tính:

- Tỷ lệ giữa số lượng cá thể (1)/cá thể (2)
- Tỷ lệ giới tính cho biết tiềm năng (3) của quần thể.

2.2. Thành phần nhóm tuổi:

→ *Các dạng tháp tuổi:*

- Hình A:
- Hình B:
- Hình C:

2.3. Mật độ quần thể:

- Là số lượng hay khối lượng (1) có trong một đơn vị diện tích hay thể tích.
- Thay đổi theo (2), theo (3) và phụ thuộc vào (4) của sinh vật.

VD:.....

II. QUẦN THỂ NGƯỜI

□ *Đọc thông tin trang 143, 144, 145/SGK Sinh học 9 và tìm từ thích hợp điền vào chỗ trống:*

Học sinh trả lời và viết vào vở môn Sinh. Mọi thắc mắc Phụ huynh và học sinh liên hệ trực tiếp giáo viên giảng dạy bộ môn Sinh học tại lớp.

Chúc các em ôn tập tốt

1. Sự khác nhau giữa quần thể người với các quần thể sinh vật khác:

- **Đặc điểm quần thể người giống quần thể sinh vật khác:** (1)....., (2) (3) , (4) , (5)
- **Đặc điểm chỉ có ở quần thể người:** (6) , (7)....., (8) , (9) , (10) Đó là do con người có lao động và (11) phát triển nên có khả năng làm chủ thiên nhiên.

2. Ý nghĩa của việc thực hiện Pháp lệnh về dân số ở Việt Nam:

- Đảm bảo (12) cho mỗi cá nhân, gia đình và toàn xã hội.
- Số con sinh ra phải phù hợp (13)....., chăm sóc của mỗi gia đình và hài hòa với sự phát triển kinh tế - xã hội, tài nguyên, môi trường của đất nước.

- ☐ Trả lời câu hỏi 1, 2, 3 trang 142/ SGK Sinh học 9
- ☐ Trả lời câu hỏi 1, 2, 3 trang 145/ SGK Sinh học 9
- ☐ Trả lời câu hỏi 1, 2, 3, 4 trang 88, 89/ Tài liệu Sinh học 9 (nếu có)

Học sinh trả lời và viết vào vở môn Sinh. Mọi thắc mắc Phụ huynh và học sinh liên hệ trực tiếp giáo viên giảng dạy bộ môn Sinh học tại lớp.

Chúc các em ôn tập tốt